

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

„Prva lopata“.

K slavnostni otvoritvi zgradbe belokranjske železnice.

Ljubljana, 22. marca 1912.

Danes, dne 23. marca se tamkaj doli ob zeleni Krki, v dolenski metropoli na slavnosten način zasadi prva lopata k zgradbi belokranjske železnice.

Kdor misli, da je ta dogodek le lokalnega pomena, ta je spal vso to dolgo dobo, odkar razvema to železniško vprašanje ne samo celo Dolensko, vso Belo Krajino, ne le celo Kranjsko, ampak prav lahko rečemo: celo Avstrijo. Vsaj je to vprašanje ne glede na krajeve interese in dežela skozi katere bo tekla ta proga velikega gospodarskega pomena za vso državo.

Z belokranjsko železnico je v isti neposredni zvezi ona tolikanj zaželjena zveza Dalmacije z Dunajem. Zato imajo tudi naši bratje ob Adriji pravzaprav največ interesa se zanimati za ta slovesni dogodek tam daleč ob kraševitih bregovih zelene Krke. Ta prva lopata, ki se danes zasadi v zemljo, po kateri čez nekaj časa izteče „železni konj“ po železni cesti, je tudi za vprašanje od države dosihdob zanemarjene Dalmacije prvi začetek vresničenja onega velikega načrta, ki je kakor rečeno neposredno spojen z belokranjsko železnico — v ožjem pomenu besede.

Is to prvo lopato začetka podaljšanja dolenskih železnic do državne meje je storjen tudi začetek novega življenja, novega kulturnega in gospodarskega preobrata med doslej malo znanimi brati na jugu, med brati v središču Slovenije in tja gori daleč na sever. Ta prva lopata ima prinesiti udobnejše spoznanje in zblizanje bratstva med jugom in severom: Srb, Hrvat, Slovenec in Čeh se bodo našli po najkrajši, najlepši poti.

Ampak za enkrat naj ne gremo še tako daleč! Zadovoljimo se za danes s tem, kar je resničnega pred nami. In to je podaljšanje dolenske proge Novomesto—Črnomelj Metlika, ali zveza z Dolensko (v ožjem pomenu) z Belo Krajino, ali skrajna jugovzhodna točka naše dežele s središčem Slovenije. Da, tudi za belo Ljubljano je važen ta dogodek, če ga uvažujete zgolj iz trgovskega stališča.

Vsaj za sedaj najpomembnejši pa je ta dan za Dolensko in za Belo Krajino še posebej. Kar je Dalmacija napram državi to je bila doslej Belo Krajina napram ostali deželi: pozabljena od zunanjega prometa zanemarjena deželica.

Največ to razmerje je bilo krivo oni epidemični boleznici, ki je skozi 30 letja opustošala oba dela naše dežele. Tej epidemični bolezni je ime: **Ljudsko izseljevanje**. Iz cele ostale dežele se ni tekom desetletij toliko domačinov izselilo, kot jih je v zadnji dobi izselilo le v enem letu iz Dolenske in Belo Krajine. Najboljše delavske moči so se večinoma za vedno izgubile za tisto drago zemljo, na kateri jim je tekla zibelka. A z začetkom tega novega železnega pota pravijo, da je storjen konec tej epidemiji. Dolenc in Belokranjec bosta odslej imela — svojo Ameriko doma. Bog daj da bi bilo tako!

Slovenski trpini, vzdramite se!

Prišla je pomlad. Zimsko mrtvilo je izginilo in vse postaja živo. Vrvanje in življenje povsod, kamor se ozremo. V prosti naravi vse klije in se veseli. Ne samo med rastlinami, ki poganjajo in se veselijo solnčnih poljubov, belega dne, ampak tudi med ljudmi je življenje bujno. Tudi sužnji se vzbujajo. Tudi med sužnje, ki niso nikdar prosti, je posijalo pomladansko solnce. In marsikateri oblijejo solze, ko vidi, da se ljudje, ki niso prisiljeni težko delati, sprehajajo med zelenjem in brezskrbno poslušajo žvrgoleče glasove, po drevju v veselju skakljajočih ptic, medtem ko mora ubogi delavec — trpin silno trpeti in zamore le od daleč gledati, kako se zabavajo oni, za katere žrtvuje trpin — delavec vse svoje moči, da, še več: svoje življenje.

Da, težko je marsikomu pri srcu, ki to opazuje. Ne vsem. Samo tistim, v katere se je vrnilo že precej spoznanja, samozavešči. Nezavedneži, v temi se nahajajoči delavci, vsega tega ne občutijo. Mislijo si enostavno, da mora tako biti, da se prav nič ne pusti izpreobrniti. Med nami Slovenci je veliko takih nezavednih delavcev. Zavednih pa skoraj nič ni. Da je res tako nam dokazuje mrtvo življenje slovenskega proletarijata.

Poglejmo drugam! Povsod drugod se

proletariat močno vzbuja — na Nemškem, Francoskem, Angleškem i. t. d. in se pripravlja na hude boje, s katerimi bo imel v kratkem opraviti.

Delavstvo drugih narodov okrepuje svoje strokovne organizacije, jih napravlja za boje sposobne. Delavstvo drugih narodov vidi prav dobro, kaj se v vrstah kapitalizma pripravlja. Zato pa hiti in neumorno dela. Močne organizacije si bo ustvarilo, take, ki bodo lahko kljubovale navalom ali kapitalizma. Ustvarilo jih bo v resnici. Kadar se bodo pa spopadle proletarske organizacije s kapitalističnimi organizacijami, pa bo zmaga na strani do kosti izmognanih ljudi, na strani trpinov — delavcev. Povsod torej agitacija, povsod delo v vrstah trpinov. Samo pri nas na Slovenskem vlada veliko mrtvilo naokrog. Naše slovensko delavstvo spi, vkljub temu, da se nahaja v takih slabih življenjskih razmerah.

Poglejmo samo po našem Trstu naokrog! Kje pa je naše slovensko delavstvo? Nikjer ga ni videti. Človek bi si lahko mislil, da ni slovenskega delavstva v Trstu, ker se noče prikazati na dan. Kakšna bi morala biti moč „Narodne delavske organizacije“! Bila bi lahko taka, da bi potisnila izkoriščevalce z lahkoto v kot. Tega pa danes ni. To je žalostno. Posebno v sedanjem času, ko delavstvu skoraj ni mogoče nadaljevati človeka dostojno življenje, je tako. Tako pa ne sme iti naprej. Zato se vendar spametujte, slovenski delavci, in izpreglejte! Storite svojo dolžnost, svojo delavstvo dolžnost! Ne hodi več po poteh, ki vodijo v pogubo! Oklenite se Vaše strokovne „Narodne delavske organizacije“ in vse bo drugače. Zavedajte se samo tega, da ni nikjer zapisano, da morate celo svoje življenje žrtvovati drugim, onim namreč, za katere težko delate, za katere trpite, za katere stradajo Vaše družine in propadajo Vaši ubogi otroci — duševno in telesno! To spoznanje naj se vrine med Vas, trpini, in bojevniki boste postali, kakor proletarci, ki pripadajo kulturnejšim narodom. Če se to zgodi, bodo tudi Vam, slovenski delavci, za nekaj stoletij poprej padle verige raz rok, v katerih se danes nahajate. Bič, ki udrija po Vaših plečih se bo zdrobil v prah in svobodnejše življenje in srečnejši dnevi bodo napočili. Da bi se to čimprej zgodilo!

Ljubljana-Kranjsko.

Zavednost slovenskih tvrdk v Ljubljani.

„Prijetelje spoznati nesreča te uči.“ In mi se zdaj učimo zlate resnice tega starega pregovora. „Jutra“ se gotovo ne more očitati, da ni vsikdar, če je bilo potreba, šlo v boj za dobrobit naših narodnih tvrdk. Koliko škode smo vsled tega trpeli od druge strani, to ostane le naša tajnost. Če tudi nismo zahtevali protiuslug za naše usluge, vendar za tolike zavedene smo imeli ljubljanske narodne tvrdke, da i one nas ne bodo pozabile, da se ne le v našem, tudi v njih lastnem interesu obrnemo do njih. Pa smo doživeli le resnico zgorej omenjenega pregovora: „Prijetelje spoznati, le nesreča te uči.“ Tudi večer smo namenoma poslali upravniško osoblje do nekaterih tvrdk, od katerih smo bili prepričani, da nam v svojem lastnem interesu pomagajo z inserati. Nikakor ne jemljemo tu na misel tistih tvrdk, katerim radi verujemo, da ne marajo inserirati, ker pač še niso tako daleč trgovsko podjetnega duha, da je dandanes vsa trgovina odvisna le od uspehov primerne reklame. Tudi nimamo v mislih tistih, ki imajo že svoj „rebov“ in so v boljših starih časih tudi brez reklame tako daleč prinesli, da jim tudi sedaj ni treba več inserirati. Vsaj ti ljudje, ki imajo sami vsega dovolj, so že zdavno pozabili, da je lepo, če se tudi svojemu bližnjemu pomaga. Pač pa imamo poseben v mislih tisto slavno prešerno gospodo, ki se iz nesreče svojega bližnjega naravnost norca dela. To pa je že malo preveč! Ena teh tvrdk se ima ravno „Jutro“ največ zahvaliti, da se je podjete tako visoko povzpelo, da se danes lahko norce dela in pravi „Če „Jutro“ ne more živeti, naj pa pogine.“ Jako krščansko, jako narodno-zavedno! Pa tudi jako neprevidezno! Zakaj „Jutro“ radi zavednosti naglašamo — le nekaterih takih slovenskih tvrdk v Ljubljani za enkrat ne bo še poginilo.

O narodno-napredna Ljubljana. Naj se nam opravičeno ali neopravičeno očitajo mnoge napake, brez katerih ni kot najboljši človek, tudi noben najboljših listov, vendar eno zaslugo pa nam mora vsak Slovenec

Posamezna št. 6 vin.

„Jutro“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — zjutraj. Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Glavno uredništvo in uprava je v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi, št. 20, kamor naj se naslovijo vse denarne pošiljave in dopisi. — Za Ljubljano in okolico je uredništvo in uprava v hotelu „Mali“ v Ljubljani. — Po pošti sprejemamo stane „Jutro“ mesečno K 1.50, četletno K 4.50, celoletno K 18.— za inozemstvo celoletno K 28.—. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Oglasi: 1 mm. visokosti četrstolpne vrste 6 vinarjev, pri večkratnem oglaševanju primaren popust. Mali oglasi: 5 vinarjev za besedo. — Za odgovor je priložiti znamko.

priznati: „Jutro“ je v tem hratkem času svojega obstoja storilo dvojen velik upliv. Enega glede naobrazbe na ljudske mase, drugega glede uspešnega boja proti klerikalizmu! Kdo je predno je „Jutro“ začelo izhajati v Ljubljani čital sploh dnevne liste? Ste videli v Ljubljani kdaj preje izvoščke na svojih kozlih čitati katerega ljubljanskih dnevnikov? Ste videli delavca pri svojem skromnem zajutru ali kosilu kje na klopih v kakem drevoredu, ali na pragu pred delavnico čitati kak dnevnik, ali sploh kak list? Ste nobili preje v najrevnejši hribovski vasi razzen „Domoljuba“, kdaj koga čitati napredne liste, razen par slučajnih vaških politikov? Kar recite, da ne! In ko je „Jutro“ izšlo, ali ste bili slegli, da niste videli, kako se je vse to spanje namah spremenilo v življenje. Med starekom z velikimi očali, med otrokom, ki se je komaj dobro čitati naučil, med klerikalcem in liberalcem, med gospodom in delavcem je „Jutro“ romalo svojo pot iz roke v roko. Ljudstvo, masa, je začela čitati. In kaj to pomeni, — pa ne glede na to, če kdo odobrava ali ne, da je ravno „Jutro“ bilo ta ključ do zprtih vrat splošne naobrazbe — v kulturni zgodovini slovenskega naroda, o tem tu ne moremo razpravljati. Ne kaj kdo začne čitati, je važno, ampak da začne priprosto ljudstvo sploh čitati, s tem se le je storjen velik korak naprej. Vsaj smo pred leti isti pojav opazili, ko so na kmetih začeli čitati Mohorjeve knjige, „Domoljuba“ in druge klerikalne liste. In da smo v boju proti klerikalizmu ravno s tem razširanjem lista v mase, v teh dveh letih storili mnogo več, kot vse napredno časopisje pred „Jutrom“, to je danes tako splošno znana resnica, da ne izjubljamo o tem niti besedice. To vse je narodno-napredna Ljubljana tudi priznala in to tudi še danes prizna. Ali kakor vidimo, le do tega se noče pripoznati, da je treba list, ki se mu ta zasluga prizna, tudi dejansko podpirati ne samo s frazami. Im z frazami se zglašajo tiste vrste naprednjaki, ki so vajeni, da se slovenska politika ubija samo s praznim frazerstvom. Kako vse bolj zavedni so ravno tisti kraji na deželi, zlasti Postojna in Jesenice, za katere smo v razmerju za Ljubljano — žal nam je najmanj storili. Kako vse drugače ljubše nam so pismene in ustvarne izjave tistih malih med narodnimi velikaši, ki si odtrgajo od svojih ust, da si kupijo „Jutro“, ali pa ga celo naročajo. In ti pravijo: Radi bi pomagali za „Jutrov“ sklad, pa ne moremo drugače, kakor da mu ostanemo zvesti bralci in naročniki in da Vam še drugih naročnikov pridobimo. Vidite, to se pravi „Jutrovci“ iz bele Ljubljane! In kar nič jim ne zamerimo, da je iz njih vrst izšla ideja v listu objaviti oklic za „Jutrov“ sklad. Ne zamerimo jim tega, ker vemo, da jih z nami vred boli, ko so na dosedanjem uspehu oklica spoznali, da so se zmotili, če so računali na zavednost narodno-napredne Ljubljane. Pa bodite potolaženi! „Jutro“ bo tudi brez tega šlo svojo pot naprej!

Novo volitve v Mostah. Kakor smo že večer poročali, se je vlada vendar odločila razpisati v Mostah nove volitve. Gerent Oražen je dobil strog nalog, da se ima volilni imenik sestaviti v 5 dneh, sicer se Oražen odstavi in dobi občina za ta čas drugega gerenta. Oražmu pa ta ukaz ni bil nič kaj povšeči. Ker morda misli, da bi novih sleparij ne mogel v tem kratkem času izvršiti, je prošil za podaljšanje roka. Prvo kar je za te nove volitve storil, je bilo to, da je izpustil vse tiste delavce, ki se niso osebno prijavili za bišanje v občini. To pa je storil še le ko je prišel do zaključka, da so med temi delavci sami protklerikalci, bodisi že naprednjaki ali soc. demokrati. Če se bo Oražmu ta manever res posrečil, potem je k izidu volitev že zdaj treba postaviti veliko vprašanje. Še bolje pa bo, če se vsi protklerikalni volilci že zdaj zavedajo svojih dolžnosti in da gredo v tem slučaju res ne kaže drugače — vsi skupno v boj proti Oražmovim kimavcem. Volitve se ne morejo preje vršiti, kakor začetkom maja.

Novo Oražmove sleparije. Iz Most se nam poroča: Vse obsojbe javne in na sodišču Oražma še niso spreobrnile, on se zdaj ne more drugače živeti kakor da uganja nadaljne sleparije. Dočim je pri svojih sosedi, ako niso njegovi „somišljeniki“, tako prokleto natančen v stavnih zadevah, sam pri sebi pa dela „častne“ izjeme. Napravil je zdaj novo ograjo in drvarnico, pa brez vsake komisije, in ne da bi občinska blagajna dobila le fi cek takse za stavbeno dovoljenje. Tak lep vzgled daje od politične oblasti postavljeni gerent v naši občini. Pa tudi napram pristojbinski oblasti nam Oražen daje lepe vz-

glede posnemanja. Njegovo zadnje zidano hišo je v kratkem že trikrat prodal, pa še zdaj ni nesla niti vinarja davka. Znati se mora! Najprvo je hišo prodal Andreju Podlesniku za 6180 K; potem Jerneju Novaku za 6530 K; in zdaj jo je kupil neki uradnik od deželnega odbora za 7000 K. Poleg v vsakem slučaju dražje kupnine je dobil še gotove „procenete“ kupno pogodbo razdril, pa mirna Bosna. Davčna oblast pa išče denar, kjer ga hočeš. Znati se mora!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Nekatero podružnico imajo navado, da članarino in druge prispevke za družbo nabirajo vsako leto šele meseca decembra, t. j. takrat, ko je že tako rekoč kmalu konec leta. Po mojem mnenju, je ta uzus napačen in škodljiv; ta nedostatek naj podružnice, ki na ta način delujejo, odpravijo. Podružnice, oziroma njeni odbori naj delujejo celo leto, ne samo nekaj časa v letu, ali pa še celo samo nekaj dni koncem leta! Članarino je nabirati že začetkom leta in potem med letom; koncem leta naj pregleduje podružnični blagajnik imenik članov, ter natančno preišče, ako so vsi člani svoj prispevek plačali. Ako se bi pri podružnicah povsod tako postopalo, bi družba tudi več članov pridobila, ter bi se letni prispevki zdatno narasli.

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Hvaležni učenci g. prof. dr. Jos. Pippenbacherja so povodom njegovega godu v znak iskrenih čestitk nabrali za družbo C. M. 10 K 60 v. Gdč. Felčka Košuta je nabrala povodom poroke g. Viktorja Hrena in gdč. Milke Rožič v Sežani 27 K. Galetov Janez in Solca Franca v Srednji vasi v Bohinju sta poslala 4 K in sicer zato, ker je dobil Galetov Janez nazaj škarjice, katerih mu drugače Solca Franca ni hotela dati. Neki trgovski Mohorjan je daroval 20 v. Hvala! Zopet naši blagi rojaki v Ameriki. G. Alojzij Andolšek, tajnik podružnice sv. Cirila in Metoda št. 1. v Nev Yorku, je poslal ček ljubljanske kreditne banke za 1000 K in zanimivo poročilo: „Naša podružnica je priredila dne 17. svečana svojo letno veselico v korist družbi sv. C. in M., pri kateri je bil čisti preostanek nekaj nad 500 K. Ostala svota pa se je nabrala nekaj od posameznih podružnic, nekaj razna darila, „angelček“ itd. V kratkem pričnem na novo s ponovno agitacijo pri naših tukajšnjih podružnicah. Našim ljudem treba pojasniti pomen in delovanje družbe C. M. To delovanje naše otežkuje pogosto brezposelnost in nestalno delo, vsled česar se naši ljudje vedno selijo iz kraja v kraj. No naša podružnica bode tudi v bodoče storila svojo dolžnost ter skušala bodriti tudi ostale podružnice k nadaljevanju započete delala. Mnogo nam je v pomoč „Slovenski Branik“, katerega dobivamo več iztisov. Iskrena hvala za rodoljubno delo in za lepi dar!“ C. M.

Tvrdba ustavila plačevanja, Velika ljubljanska tvrdba Fr. Souvan in sin je ustavila izplačila; pasiva znašajo okolu enega milijona kron, aktivna pa okolu 650.000 K.

Elsnerjeva žrtev. Deželnozbornski svetnik Kobler v Ljubljani, ki ni mogel več prenašati Elsnerjevih šikan, je stopil v pokoj in otvoril — kakor se govori — v Ljubljani odvetniško pisarno. Tako daleč smo torej že prišli, da pri deželnem sodišču v Ljubljani ne bo več prostora za značajne slovenske sodnike! Žalostna nam majka!

Iz Kranjske Gore smo prejeli: Naš gosp. župnik Krajec, kar ne more pozabiti, da je njegova moč tako skromna, da svobodomiselnem ne more do živga. Zato je tako razjarjen, da je dal duška svoji jezi raz leco, kjer je rekel, da so liberalci pohujšljivci, brezverci, neizobraženci i. t. d. Ali vedite prečastiti, da tako podlih dejanj in obrekovanj kot jih uganjate vi, ne stori nobeden tukajšnjih svobodomiselncev, ker ima vsak več izobrazbe, kot pa Vi g. župnik, ker takih stvari kot jih Vi delate je zmogel le tak človek ki ni normalen. Naveden naj bo en sam slučaj, ki nikakor ni za Kristusovega namestnika. Gospod župnik ali niste Vi tisti, ki se je izrazil, da hoče tukajšnje uradnike na vsak način stran spraviti in jim tudi službeno škodovati in kdo je šel k ravnateljstvu tožiti naše vse časti in spoštovanja vredne uradnike? Kaj, takega je zmogel samo človek, kot ste Vi in to zato, ker imajo tukajšnji uradniki večji upliv in zaupanje kot župnik. Dobro bi bilo, da bi merodajne oblasti čuvalle svoje uradnike pred takimi podlostmi, od strani našega župnika. Druga sredstva, ki jih porabljate proti gotovim osebam, hočemo pozneje na dan spraviti.

Trst-Primorje.

Drago „Jutro!“ Prav hudo mi je bilo, ko sem zvedel, — da se mora „Jutro“ za svojo ekzistenco tako boriti: težek je tvoj boj, drago „Jutro“, a premagalo boš težkoče. Mi tržaški Slovenci namreč potrebujemo več listov, kajti nasprotniki naši so hudobni in močni. Takoj, ko je prišlo „Jutro“ v Trst sem rekel z veseljem v srcu, da je to razveseljivo dejstvo, da dobimo tržaški Slovenci še enega bojovníka. Italijani imajo več listov, ki nas grdo napadajo pri vsaki priliki. Še celo Nemci imajo list v Trstu, akoravno jih skoraj nič ni. In mi Slovenci, ki se nas je naštel pri zadnjem ljudskem štetju toliko tisoč, naj bi niti dva lista ne premogli! To bi bila sramota. Kaj ni bolj vesele boj, ako dva lista udrihata ali pa napade odbijata, kakor en sam! Vsak pameten človek bo to pripoznal. Ne zadostuje pa samo priznati, ampak je treba tudi delovati nato, da se bolj in bolj okreščamo, da dobimo ono moč, ki jo napram nasprotniku rabimo, tako materialno, kakor duševno. Za danes končam. — Pravim samo to, da naj vsak nato gleda, da se bo „Jutro“ razširilo v Trstu. Koliko družin je še, ki niti slovenskega lista ne poznajo in ki mesto slovenskega lista čitajo — italijanski! Slovenske zanemarjene družine so to zato med nje „Jutro“ in kmalu bo napočil za tržaške Slovence boljši čas.

Iz zidarskih krogov smo prejeli: V Trstu in okolici je več slovenskih stavbinskih podjetnikov. Človek bi si mislil, da ti slovenski podjetniki bolj varujejo interese tistih delavcev, ki so narodni, kakor pa — regnikotov in pa soc. demokratov, ki pri vsaki priliki pljujejo na slovenskega delavca. Temu pa ni tako. Ravno nasprotno je. Slovenski podjetniki, ki pravijo, da so narodni in je eden med njimi celo mestni svetovalec, postopajo prav grdo s slovenskimi narodnimi zidarji. Če soc. dem. od strani „narodnega“ slovenskega podjetnika zahtevajo, da pošlje člana N. D. O. iz dela, to stori. Mislim, da to ni naravno. Če smo mi ubogi zidarji, ki trpimo, narodni, zakaj bi oni, ki imajo vsega zadosti, ne bili: Mislim, da bi morali slovenski stavbinski podjetniki gledati nato, da spravijo s svojega dela tiste regnikole in pa soc. demokrate, ki na člane N. D. O. gledajo, kakor volkovi, in jih nadomestiti s člani N. D. O. to bi bilo naravno. Ko bi oni tako postopali, bi imeli v nas tudi veliko zaslonbo. Mi bi jim šli vedno, v vsakem slučaju na roko, tako kakor oni nam. To bi bilo naravno in nasprotstvo med gospodarji in uslužbenci bi se malo omejilo. Tako pa, če oni hočejo boj, naj ga pa imajo. Mi se bomo organizirali in s silo, če z lepim ne gre, priborili s svojo lastno močjo to, kar nam gre. Poprej smo slov. podjetnike opozorili, če nečeno nas poslušati, pa tudi mi njih ne bomo. Priporočam sotrpinom slov. zidarjem, da se pridružijo naši zidarski skupini N. D. O.

Zidar.

Naivnež. V zgornji Greti v Trstu stanuje neki J. Č., ki čita „Jutro“ odkar izhaja — vsaj piše nam tako — in ta mož, ki je morda zelo dober človek, vzoren državljani in navdušen narodnjak, ali zelo naiven človek, nam je poslal, povodom našega apela na prijatelje „Jutra“, pismo, v katerem pravi, da smo sami krivi, ako se nahajamo v finančnih stiskah, ker da smo „po nekrivim napadali naše državne poslance in list „Edinost“. Temu naivnežu moramo povedati, da za smer, ki jo v listu zastopamo, ni merodajno to, kako publika sprejema našo smer, ker „Jutro“ ni finančno-spekulativni list, ki bi pisal vedno samo tako, da bi to občinstvu ugajalo in da bi se ga več razpečalo, nasprotno, mi nikdar nismo naših načel prodajali, temveč smo jih zastopali vedno z vso odločnostjo, brez ozira na levo ali na desno. **Taki ostanemo tudi v bodoče,** ker v tem ravno sestojata naša neodvisnost: pohvalimo, kar je kvaliti treba in obsojamo kar je obsodbe vredno. To naj si zapomni tudi morda dobri in vsega spoštovanja vredni, ali zelo naivni J. Č. iz Zgornje Grete!

Čuden človek. V Trstu živi že dosti dolgo neki vinski trgovec iz Dalmacije, ki je velik sovražnik „Jutra“, posebno odkar ono izhaja v Trstu. Pred nedavnim se je moč prav grobo izdiral na nekega našega prijatelja, češ, kaj ima „Jutro“ v Trstu iskati, zakaj ni ostalo v Ljubljani i. t. d. Kaj to moža briga? Zakaj pa ni on ostal v Dalmaciji, temveč je prišel v Trst? Mi gotovo nismo ozkosrčni in ne bomo nikdar vprašali Hrvata, kaj išče na Slovenskem, ker stojimo odločno na stališču narodnega edinstva Južnih Slovanov, ali temu možu moramo vseeno povedati, da je prišlo „Jutro“ iz Ljubljane v Trst vsaj z enako pravico, kot on iz Dalmacije v Trst. Ako mu „Jutro“ ne ugaja, naj ga ne čita, saj ga nihče ne sili, ali to ga čisto nič ne briga, zakaj je „Jutro“ prišlo iz slovenske Ljubljane v največje slovensko mesto, t. j. v Trst.

Mož naj se briga za svojo vinsko kupčijo. „Jutro“ pa naj pusti na miru, kakor ono pusti njega in se ne briga za njegove kupčije.

Žena, ki se izdaja za detektiva. Predsnočnim okoli 10. ure je prišla k vratarju hotela „All'Abbondanza“ v ulici Giosuè Carducci v Trstu neka približno 30-letna, precej elegantno oblečena ženska. Zahtevala je sobo, ki jej jo je portir določil v II. nadstropju. Ko ji je portir izročil ključ njeje določene sobe, je ženska odšla, a vrnila se je malo pozneje z nekim moškim. Tri ure pozneje je ona odšla iz hotela v družbi istega moškega, ki je bil prej prišel z njo. A niti pol ure pozneje se je vrnila v družbi drugega moškega. Portir — čuvaj morale — se je pa tedaj postavil po robu temu postopanju in ni dovolil rečeni ženski vstop v hotel. Rekel ji je namreč, da se mu zdi, da je preveč, in ji je svetoval, naj si poišče drugo gnezdo. Ženska je bila vsled tega portirjevega nastopa vsa razkačena, kajti smatrala se je za absolutno posestnico one sobe, ki jo je bila že v naprej plačala. Portir pa ni hotel o tem nič slišati, ter je zapodil brez obzira njo in njenega tovariša. — Včeraj v jutro je pa prišla ona ženska k njemu že ob 7. uri in pol, ter ga nemudoma povabila. Naj gre z njo, češ, da je ona policijski detektiv. Rekla mu je celo: „V imenu zakona ste vi aretovani! Pojdite z menoj, da vas popeljem v ječo!“ Portir se je seveda smejal temu nastopu dovzetne ženske, a ko se je naveličal smijati se, je pozval redarja, ki je — svojo kolegino odvedel najprej na policijo, a potem v hotel — v ulici Tigor.

„Zarja“ zopet nekaj nespametnega blebota. Pravzaprav se niti ne izplača „Zarji“ odgovarjati, saj jo tako nihče ne čita — vsaj v Trstu ne. V predvčerajšnji številki pravi, da so bili člani pripravljalnega odbora skupine čistilnice riža poznani na cesti in dostavlja: kdo je ravnateljstvu povedal, da so omenjeni delavci člani odbora, bo znalo „Jutro“ morda najbolje povedati. „Zarja“ hoče stem reči, da je nekdo izdal člane pripravljalnega odbora in da je „Jutro“ z dotičniki v zvezi. O ti nespametneži, kaj se vam pa spet sanja. Da nista pri pravi pameti to nam je znano, kajti človek z zdravimi možgani bi ne pisal v „Zarjo“ ono notico, mora biti že kak brihten fantič, ki je večkrat opravljal ta izdajalski posel. Sicer pa so soc. demokrate vsi enaki izdajalci. In ne samo, da izdajajo na tihem pripadnikom drugih organizacij, ampak očitno postopajo proti njim. Kdor ni član soc. dem. organizacije, mora na cesto, naj velja kar hoče. Mi že razumemo zakaj. Zato, ker bi drugače niti enega člana ne imeli in koritarji v stranki bi ne živeli več tako brezskrbno, ker bi denarja ne bilo. Kaj ni res tako? Mislimo, da bo zadostovalo. Povemo vam pa, da se z vami ne bomo igrali. Ako ne boste delali pošteno kakor se spodobi, vam bomo posvetili, da se boste čez noč spametili. Če pa to ne znate, da podjetniki na vse kriplje delajo nato, na izvedo, kdo stoji na čelu organizacije, vam pa tudi ne moremo pomagati. Morda pa so se odborniki s svojim častihlepnim obnašanjem sami izdali. Saj imate povečini samo take ljudi v odboru, ki samo kričijo, ne napravijo pa — nič. Tudi nekateri odborniki skupin N. D. O. so bili pred kratkim odpušteni. Kdo pa je njih izdal? Govorite!

Kakor grof Montecuccoli, ravno tako je predvčerajšnjim predpoludne padel v morje 7-letni Jurij Fonda, stanujoči v Zgornji Čarbolj št. 422. Le da on ni padel v morje, ko je pozdravljal razne oficirje, temveč ko je na obrežju pri Sv. Andreju pasel zijala na splovljenje drihnavta „Tegetthoff“. Dočim je pa stari grof Montecuccoli dober plavač in se je tako rekoč sam rešil plavaje proti svojemu tenderju, bi bil Fonda vtonil, da ga nista rešila dva mladeniča, ki sta za njim skočila v morje in ga potegnili ven iz morskrega elementa. Treba namreč povdarjati, da nima Fonda do sedaj še nič opraviti z mornarico in da ni imel na razpolago nobenega tenderja.

Dežni plašč je v neki žganjarni v ulici della Geppa vkradel 29-letni dninar Marij Zennaro vozniku Augustinu Bitežniku. Ta poslednji je pa stvar prijavil policiji, vsled česar je bil Zennaro aretovan.

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi lepe, nove pomladanske razglednice. Vabimo C. M. podružnice in slovenske trgovce, da razpečavajo predvsem te razglednice, in le-te naj se uporabljajo za razpošiljanje pomladanskih in velikomočnih pozdravov in drugih voščil. Naročajo se v pisarni družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, „Narodni dom“.

Gdč. Antonija Potočnik, služkinja pri Sv. Roku ob Sotli je poslala C. N. družbi 1500 rabljenih poštnih znamk, 3 kepe stanjola, nekaj starega denarja, 1 K, katero je dobila, „ko se prodali junčka“, njena prijateljica Ana Turnšek je priložila 1 K Hvala iskrena tej častiti rodoljubni služkinji!

Ova samomorilna poskusa. Dve ženski sta bili, ki sta hoteli včeraj odpotovati v večnost. Prva je bila Helena P., ki je v to svrhu izpila nekoliko hipermanganata. Helena P., ki stanuje v hiši št. 13. ulice dell'Acquedotto je hotela zapustiti naš svet, ki mu pravimo „zemlja“, a ki je vsled silnega in vstrajnega dežja postal „blato“, zato, ker se je sprla s svojim soprogom. Zdravnik z zdravniške postaje, ki je bil pozvan k njej, je je pa izpral in oplahnil želodec, tako, da ji je preprečil odbod na — oni svet. Prenešana je bila potem v mestno bolnišnico, ker ji bila pa še vedno jako razburjena, so jo zaprli v opazovalnico za umobolne. Druga ki je hotela odpotovati s tega „blata“, je bila Herminija B., stara 43 let in stanujoča v ulici Massimiliano d'Azeglio: ker se je nekaj skregala se svojo družino, je sklenila — kakor rečeno — oditi odtod: v to svrhu je izpila nekoliko jesihovalne kisline. Pa ne doma: šla je to storit na šetališče pri sv. Andreju, in sicer ravno tedaj, ko je bilo tam največ ljudi: namreč ob 10. uri predpoldne, ko so spuščali v morje „Tegetthofa“, to se pravi ko je bilo tam na tisoče ljudstva. Seveda so ji ljudje kmalu pritekli na pomoč: pozvali so zdravnika, ki je tudi njej opral in oplahnil želodec. Sicer se pa pri njej ni ta operacija tako posrečila, kakor pri prvi; njeno stanje je še vedno opasno. Sprejeta je bila v III. oddelek mestne bolnišnice.

Ustredni banka českih sporitelov. Osrednja banka českih hranilnic v Pragi in njene podružnice v Brnu, Krakovu, Lvovu, Černo-viceh, Dunaju in Trstu, Piazza del Pontorosso št. 2, bodo izplačevale brez odbitka in provizije počemši 29. marca t. l. zapadle in izžrebane vrednostne listine kakor tudi polletne obresti od 4 1/2 in 4% komunalnih obligacij kakor tudi od 4% železniških obligacij deželne banke kraljevine Galicije & Lodomerije z veliko vojvodino Krakov. Dosedaj je v prometu za K 51,824.800. — 4 1/2% komunalnih obligacij, K 28,825.000. — 4% komunalnih obligacij in K 43,886.000. — železniških obligacij.

Slovenska društva v Trstu. Prejeli smo: Trst je s slovenskimi društvi jako bogat, v vzlic temu se vseeno ustanovljajo nepotrebna društva. Njihov namen je sicer pravi, ali nima biti komu, ker obstoja že dovolj društev. Vzemimo n. pr. sv. Jakob. Tukaj imamo pevske zbor bratovščine sv. C. in M., „Čitalnico“, ki ima tudi pevske zbor in pevsko društvo „Ilirija“. To so pevska društva. Nadalje imamo „Gospodarsko konsumno društvo“, društvo „Jadrana“ istega namena in novo konsumno društvo „Trst“. Po imenovanjih društev imamo „pipčarski klub“, mandolistično skupino „Viktor Parma“, in godbeni odsek N. D. O. Sedaj se je ustanovljalo še novo konsumno zadrugo, katero pa se je baje izjalovila. Vprašam: Čemu toliko društev? Nočem oporekati, da niso društva potrebna, ali potrebna so tam, kjer se deluje složno narodni stvari v korist. Tega pa pri sv. Jakobu ni. Nočem danes na tem mestu razpravljati o vzrokih, to storim pozneje, kadar bo treba, omenim naj danes le, da bi zadostoval za sv. Jakob eden pevske zbor, ki naj bi deloval v skupnem ljubzenskem prijateljstvu. Javno knjižnico naj bi imel pevske zbor pod svojo režijo in ne kakor dosedaj, ki čitajo knjige le „Čitalničariji“ in njihovi prijatelji. Nadalje naj bi obstojala le ena društvena gostilna, ker imamo pri sv. Jakobu več slovenskih gostilen. Brezpotrebna je bila ustanovitev novega kons. društva „Trst“. O „Godbenem odseku N. D. O.“ ne govorim, ker je ta edina slov. narodna godba v Trstu in je torej potrebna. Slišal sem, da se v mestu ustanavlja „Delavsko izobraževalno društvo“, in da se je vršil minulo nedeljo sestanek tega društva nekje tam v ulici Stadion. Čemu pa to? Delavci imajo izobrazbo v N. D. O. in tudi trgovski pomočniki imajo svoje društvo, čemu torej novo društvo?

Narodna delav. organizacija.

Predavanje N. D. O. Danes, v soboto, 23. t. m. ob 8. uri zvečer bo predaval v prostorih N. D. O. ulica sv. Franciška 2., g. dr. Josip Wilfan o predmetu: **Tržaške razmere.**

Krajevna skupina zidarjev N. D. O. sklicuje za nedeljo, 24. t. m. ob 3. uri popoldne javen shod v „Konsumnem društvu“ na Kolonkovcu pri sv. Mariji Magdaleni Spodnji.

Delavci tehničnega zavoda pri sv. Andreju in sv. Marku! Narodna delavska organizacija Vas vabi na javen shod, ki se vrši v nedeljo 24. t. m. ob 4 in pol popoldne na vrtu „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu.

Krajevna skupina čistilnice olja N. D. O. sklicuje za nedeljo 24. t. m. ob 5 in pol popoldne društevni shod v prostorih N. D. O. pri sv. Jakobu.

Delavci tovarne „Linoleum“ so vabljani na sestanek, ki bo danes, v soboto, 23. t. m. ob 6 in pol zvečer v prostorih N. D. O. pri sv. Jakobu.

Za „Jutrov“ sklad.

Neimenovani v Sv. Križu pri Trstu je nabral med prijatelji in nam poslal 20 K z željo, da bi „Jutro“ uspevalo in še nadalje zastopalo pravično stvar:

g. Anton Pipan, postajni mojster na Jelenicah nam je poslal 1 K;

Neimenovani v Trstu nam je izročil 3 krone:

g. Otilija Bračko, trgovka v Ljubljani, Dunajska cesta, je izročila naši ljubljanski podružnici 3 K;

Dva prijatelja „Jutra“ iz Postojne, ki nočeta biti imenovana, sta nam poslala skupno 2 kroni.

Vsem darovalcem izrekamo našo iskreno zahvalo!

Štajerska in Koroška.

Prijateljem in čitateljem „Jutra“ na Štajerskem! Ako znate ceniti važnost na vse strani neodvisnega, ali strogo narodnega naprednega in ljudskega dnevnika in ako hočete, da se on vzdrži in spolni, da bo bolj odgovarjal svoji nalogi prispevajte po možnosti, četudi majhne zneske, za „Jutrov“ sklad!

Surov sin. Iz Kozjega poročajo: V St. Vidu bivajoči želar Janez Doberšek je prišel 16. t. m. iz Planine domov in zapazil, kako je njegov sin teto, ki je bila tam na obisku z drogom pretepal. Oče in sina Adolf in Alojz sta v istem času v sobo stopila ter je suroveža ven vrgla. Zunaj je pobral kamen ter ga vrgel s tako močjo v očetoovo glavo, da se je nezavesten zgrudil in radi rane na glavi močno krvavel. Na to je šel nečloveški sin nad očeta s palico in ga jez njo pretepal, dokler ga brata nista odstranila.

Pobegli kaplan. Celje. — Kaplan Mihael Golob iz Novecerkve, ki je v pustnem času pri nekem plesu z godcem Janezom Krajnc silno surovo ravnal in to postopnje drugi dan še v svojem stanovanju nadaljeval, ko je prišel Kra nc k njemu da bi se poravnala je nedavno brez sledu izginil iz svoje župnije Novecerkve najbrže v Ameriko. Zaradi surovega napada na godca ga je okrožno sodišče v Celju zasledovalo in v kratkem bi se imela vršiti obravnava pred sodiščem v Celju, a je še pravočasno ušel. Za duhovnikom-kaplanom so izdali tiralico.

Begunec. Iz prisilne delavnice v Messendorfu pri Gradcu je ušel Janez Lutomiški, ki je zunaj delal v prisilni obleki. Doma je iz ljutomerskega okraja.

Kaznjena ušla. Brežice. Nedavno v noči sta pobegnili iz zapora okrajnega sodišča v Brežicah kaznjena Andrej Ban in Janez Vinkošek. Tudi Janez Korpar jo je v isti noči popihal. Ušli so najbrž čez mejo na Hrvaško. Iščejo jih potom tiralice. Pravijo, da je nemogoče, da bi zamogli uiti s svojo pomočjo. V kratki dobi se je to že tretjič pripetilo, da so iz tamošnjih zaporov kaznjenci ušli, zato so uvedli preiskavo.

Vojna v mirnem času. Poročajo iz Maribora: V noči na 18. t. m. došlo je pri gostilni „Kreuzhof“ do velikega pretepa. Več dragoncev, ki so bili na plesu kot gosti, je bilo pretepa želnih. Gospa se je hotela z njimi pošaliti, pa je dobila za to zausnico im to je dalo povod pretepu. Dragonci so napadli s sabljami delavce, oborožene s stoli. Dva delavca sta bila ranjena. Delavci so zbežali na kreuzhofov travnik, kamor so jim dragonci sledili. Ko so ti s sabljami po zaprtih razstavnihah tolkli, ustrelil je poselnik razstavnice, Jožef Holzmüller s revolverjem na nje. Dragonce Franc Babič je bil od kroglice v desno stegno zadet.

Tatvina hmelja. Nekdo je posestniku Francetu Koločku ukradel za K 400 hmelja. Tatova, nekaj pri Koločku uslužbena delavca I. Žičkarja in Franca Podbregarja so že dobili in odvedli na okrožno sodišče.

Nesreče v rudniku v Trbovljah. Rudarju Mihaelu Fabianu je pri odkladanju drv levo roko težko poškodovalo. Rudarja Mihaela Kovačiča je nevarno zadela sekira v levo nogo in mu jo zelo poškodovala. Rudarja Jakoba Matko je zadela lesena klada, ki je najj padla in ga težko ranila. Vse so spravili v rudniško bolnico.

Splošno nemško telovadno društvo v Gradcu ustanovljeno l. 1862. bo obhajalo letos svojo 51 letnico. Leta 1862. izdana je bila v Avstriji ustava in moderna društvena postava, s čim se je omogočilo osnivanje telovadnih društev. V Gradcu se je sicer že l. 1845 telovadba javno podučevala in bila od stanov podpirana, ampak ni našla med odraslimi nobenega zanimanja in so se je udeleževali večinoma le dečki. — Omenjeno društvo namerava 31. marca t. l. proslavo 50 letnice prirediti več slavnostnih javnih telovadb.

Svoje zdravje

ohranite. Vaša slabost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice in žile postanejo krepke, Vaše spanje zdravo, zopet se počutite dobro, ako rabite pravi Fellerjev fluid z znamko Elsafuid. Poskusni tucat 5 K franko. — Izdelovalec samo lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg štev. 264 (Hrvatsko).

Nekaj o zgodovini belokranjske železnice.

Ob takih slavnostnih prilikah, kot je ravno sedaj zasaditev „prve lopate“ za zgradbo belokranjske železnice, se človek rad spominja nazaj na spočetje in porod misli, nazaj v zgodovino začetka načrta, katerega vresničenje vidi pred seboj, o katerem pa je marsikateri že dvomil, da ga doživi. In res mnogo tistih mož, ki so bili dušni očetje poroda tega načrta, že počiva v hladni grudi, njim je zapela — zadnja lopata.

Izplača se nekoliko pogledati nazaj v zgodovino tega dogodka. In tu vidimo, da je bil ta načrt spočet iz plemenitega namena, a porojen iz najostudnejših politično strankarskih sebičnih interesov. Za porod te železnice se je vnel strasten boj med vojskovodji obeh političnih strank na Kranjskem. Med temi bojevniki najdemo imena: Šuklje, Plantan, baron Schwegel, Hribar, dr. Tavčar, dr. Gorjany in dr. Sušteršič. Teh imen zgodovina belokranjske železnice ne sme in ne more molče preiti. Z njimi se moramo pečati tudi mi, če hočemo našim čitateljem, izmed katerih jih je mnogo ki jim je ta zanimiva bojna zgodovina neznana, podati količjak jasno sliko.

Popreje pa še nekaj reminiscenc o zgodovini načrta samega.

Načrt belokranjske železnice praznuje s tem dogodkom uresničenja že ne več, gotovo že svojo 40-letnico. Dobimo ga že v spomenici za avstrijsko prometno politiko, v takozvanem Müllersdorff Urbair-jevem programu.

Iz Šukljevega govora v državnem zboru dne 5. oktobra 1905. posnamemo, da je bila ta železnica že začetkom sedemdesetih let kot vladna predloga v državni zbornici. Zavzemajoč stališče proti posl. Pfeiferju pri razpravi o dolenskih železnicah je Šuklje v tem govoru naglašal, da se dolenska železnica mora podaljšati kot glavna proga druge vrste, in sicer na eni strani do Karlovca, na drugi strani do Ogulina.

Prehiteti moramo dolgo vrsto let, ko je to vprašanje ostalo le vprašanje na papirju. Oživel se je zopet z vresničenjem načrta prve dolenske železnice — Ljubljana—Novomesto—Straža, in drugi odcepek na Kočevski progi. Ze takrat — in to je bilo l. 1893. — se je govorilo, da se takoj po izvršeni zgradbi te proge, načrt nadaljuje preko Gorjancev do Metlike. Pa ta takoj je pozabil na svoj pomen. Dolenci tostran Gorjancev so že opustili vsako nado, da se po železni cesti kdaj popeljejo k svojim bratom onkraj Gorjancev. Le ti bratje pa še niso dali vsem upom slovo. V tem upu jih je največ vzdrževal medsebojni boj za to progo. Črnomoj je hotel imeti svojo progo, Metlika zopet svojo. Prvi so sanjarili o podaljšanju Kočevske proge, drugi so želeli podaljšanje proge od Straže, ali pa tudi od Novega mesta.

Tako se je rešitev vprašanja zavleklav

Plantanovo dobo.

In s to dobo zapuščamo temno zgodovinsko pot te železnice. Podamo se na križpotja ali pa tudi na križeva pota, ki nas vodijo na politično bojno polje.

Pred seboj imamo leto 1901. Tedaj je bil ljubljanski notar Plantan državni poslanec belokranjskih oziroma dolenskih mest. Njemu so Belokranjci poverili misljo, da Šukljejevo nadaljevalno delo tega načrta spravi za korak naprej.

Šuklje je namreč še ob času zgradbe prve dolenske proge manevriral na takozvanem

dr. Gorianyevem projektu za ozkotirno belokranjsko železnico.

Ta dr. Goriany je bil graščak na Ruprečvrhu, največji del tostran Gorjancev je bila njegova last oziroma je deloma še. Ker je imel veliko gozda in zemljišča preko katerega mora teči podaljšana dolenska železnica, je umevno, da se je iz svojih interesov zelo zanimal za projekt belokranjske železnice. Ali tudi Šuklje je imel pri tem projektu svoje načrte in tako se je sestel še danes nepozabljeni

Konsorcij Šuklje—Goriany.

Ker se k temu konsorciju še itak povrnemo, naj tu le omenimo sledeče: V spisih tega konsorcija se nahaja tudi račun dr. Gorianya s postavko: 31. Dezember 1894. Fric Profesor Šuklje 500 fl. Ena poznejših postavk omenja na Šukljejev račun še 8 fl. Zakaj je Šuklje kot tedanji novomeški profesor in tako strasten liberal, kot je bil kmalo potem strasten klerikalec, ta dva zneska prejel, o tem pozneje.

Kakor že iz tu navedenih kratkih odlomkov razvidimo, je belokranjska železnica pred Plantanovo dobo hodila svoja šudna pota. Vodili so jo čisto osebni interesi dveh mož, katerim je bil blagor Belo Krajine malo mar.

Da je tudi Šuklje zasledoval svoje posebne in zasebne interese, to je iz več pisem razvidno, ki jih je pisal koncem leta

1893. in začetkom leta 1894. temu graščaku dr. Goriany u. V ozki zvezi z belokranjsko železnico najdemo v teh pismih tudi čisto kupčijske zadeve o izdelovanju — zabojev.

(Pride še)

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Politično društvo „Vodnik“ v Sp. Šiški priredi javni ljudski shod dne 23. t. m. v soboto zvečer ob 7 in pol pri Mohaju v Sp. Šiški. — Poročata državni poslanec g. dr. Vladimir Ravnikar in g. deželni poslanec dr. Fran Novak. Somišljeniki udeležite se polnoštevilno shoda.

K „prvi lopati“ oziroma k slavnostni otvoritvi začetka zgradbe belokranjske železnice, odpošljemo danes urednika in vodjo naše ljubljanske podružnice. O tej slavnosti poročamo če bo le mogoče nekaj že v jutranji številki. Sicer pa opozarjamo naše novomeške in dolenske prijatelje na ta obisk, zlasti one, ki se zanimajo za ustanovitev podružnice „Jutra“ za Dolenjsko in Belo Krajino s sedežem v Novem mestu. G. Pirce je obenem pooblaščen tudi k sprejemanju za „Jutrov“ sklad.

Srbski prestolonaslednik v Londonu.

London, 22. mar. Srbski prestolonaslednik Aleksander je prišel iz Pariza inkognito semkaj in je posetil dvor. V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da je napravil v dvornih krogih najboljše utis.

Avijatika v francoski armadi.

Pariz, 22. mar. Iz Rheimsa poročajo, da je vojno ministrstvo ukazalo oficirjem — avijatikom, da se imajo v bodoče posluževati samo dvokrovnih letalnih aparatov in ne več enokrovnih.

Prijateljem „Jutra“.

Iz vrst naših starih naročnikov, ki citajo „Jutro“ od začetka njegovega izhajanja in znajo ceniti važnost na vse strani neodvisnega političnega, strogo narodnega in demokratičnega dnevnika, za naše javno življenje, smo dobili več predlogov, kako postaviti „Jutro“ na noge, omogočiti mu spoštnost, ki je potrebna za njegov obseg in razvoj.

„Jutro“ nima radi svoje neodvisnosti nikjer nobene zaslombe, od nikoder nobene podpore, povsod same ovire. Tisek je pa drag, zaplembe stanejo denar in zato smo sprejeli predlog, ki smo ga dobili iz vrst naših zvestih starih naročnikov in se obračamo na naše prijatelje s prošnjo, da bi po svojih močeh prispevali za

„Jutrov“ sklad.

Težko smo se odločili za ta korak, ali naši prijatelji so nam dajali poguma in so nam govorili oziroma pisali, da se odzove našemu pozivu gotovo vsak pravi prijatelj „Jutra“, ki želi edinemu slovenskemu neodvisnemu dnevniku obstoj in prospeh.

Česar en sam človek ne more storiti, premorejo toliki tisoči prijateljev „Jutra“ in ako prispeva vsak naš prijatelj za „Jutrov sklad“ tudi z majhnim zneskom, se bo nabrala svota, s katero se osigura „Jutru“ obstoj, uredništvu in upravi se pa omogoči izvesti pri listu potrebne reforme. Prepričani smo trdno, da se odzove našemu pozivu vsak prijatelj „Jutra“, ki bo potem lažje vršilo svojo nalogo.

Na delo torej, prijatelji, za „Jutrov sklad“, na pomoč listu, ki ga ni poklicala k življenju dobičkaželjnost, temveč živa potreba!

V Trstu in Ljubljani, v marcu 1912.

Uredništvo in uprava „Jutra“.

Izdajatelj, glavni in odgovorni urednik Milan Plut. Tiskarna Dolenc (Fran Polić) v Trstu.

Mali oglasi.

Proda se damsko kolo, dobro ohranjeno. Poizve se pri podružnici „Jutra“ v Ljubljani.

Lepo meblvano sobo s posebnim vdom, v pritličju, se odda s 1. aprilom v Ljubljani, Poljanska cesta št. 3. Soba je pripravna tudi za pisarno,

Fotograf A. Jerkič Trst, Via Poste 10 Gorica Gosposka ul. 7. U etniški izdelki, stalne cene.

Prodaj dobroga domačega sur. masla 10—15 kg na teden, cena je 2 K 60 vin., v Jireh, natančni naslov pove uprava Jutra v Trstu.

Poslano*.)

Ker se je zopet pojavila govorica, da je najina tovarna oljnatih barv, lakov, firnežev i. t. d. Zanknova filijalka, sva primorana to lažnjivo obrekovanje in škodoželjnost objaviti, s tem, da bodeva proti vsakemu razširjevalcu teh govoric brezobzirno sodnijsko postopala.

Cenjeni naši odjemalci pa naj si bodo v svesti, da podpirajo vedno narodno podjetje.

Priporočava se nadaljni naklonjenosti

PREMRL in JANČAR

Tovarna oljnatih barv, lakov, firnežev itd.

Ljubljana, Dunajska cesta st. 20.

*) Za sestavke pod tem naslovom je odgovorno uredništvo samo toliko, kolikor to določa zakon.

** Lep lokal **

se takoj odda v sredini mesta, pripraven za vsako obrt ali trgovino. Poleg se nahaja tudi stanovanje.

Kje pove podružnica „Jutra“ Ljubljana.

Odlikovana pekarna in slaščičarna

Vinko Skerk - Trst

Via Acquedotto št. 15. — Podruž.: Via Miramar št. 11

Trikrat na dan svež kruh.

Prodaja vsakovrstnih bliskotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za pečl. Najljepša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likeri v steklen. Brezpl. postrežba na dom Kruh in slaščice izdeluje igieniškimi električnimi strojem

Največja zaloga ameriško pisarniške opreme

The Rex C.

*** Ljubljana ***

Šelenburgova ul. 7 — Telefon 38

SUKNA in modno blago za gospode in gospe priporočila izvozna hiša Prekop Skorkovsky in sin v Humpolcu, Češka. Vsorei na zahtevo franco. — Zelo zmerno cene. — Na željo dajamo tukaj izgotovljati gosposke obleke.

ZEFIRE

Berite in strmite.

Čudovito!

600 komadov za K 3.90.

Krasna pozlačena, 36 ur idoča ankerca z veržico vred, triletna garancija, moderna svilena kravata za gospode, 3 robci, moški prstan z imit. biserom, izvrstni ustnik za smodke, elegantna damska broša, krasno toaletno žepno zrcalo, denarnica iz usnja, žepni nož, par manšetnih gumbov, 3 naprsne gumbe, vse double zlato, lep album s 36 slikami, najlepše na svetu, 5 različnih razveseljivih predmetov za mlade in stare, nastavek za pisma, 20 korespondenčnih in še 500 drugih raznih predmetov, neobhodno potrebnih za dom. — Vse skupaj z uro vred, ki je sama toliko vredna za K 3.90. Pošilja po povzetju dunajska eksportna trgovina F. Windisch, Krakov št. W/5.

Opom. Komur ne ugaja, se vrne denar nazaj.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani

po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Pichler, Kongresni trg.
Češark, Šelenburgova ulica.
Dolenec, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šubic, Miklošičeva cesta.
Pirnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivoli, na želez. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hilšerjeva ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinstejn, Jurčičev trg.
Križaj, Sp. Šiška.

Wisiak, Gosposka ulica.
Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg
Sitar, Florjanska ulica.
Blaznik, Stari trg.
Nagode, Mestni trg.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Bizjak, Bohoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Svetek, Zaloška cesta.
Likar, Glince,
Strkovič, Dunajska cesta.
Klanšek, Tržaška cesta.
Tulach, Dolenjska cesta.

Novo pogrebno podjetje

Prevoz mrličev na vse kraje

TRST — Corso štv. 47 (Vogel Piazza C. Goldoni) — Telefon 14-02.

Zastopstva v Nabrežini, na Opčinah in pri Orehu (Noghere), in v Miljah z razprodajo pogrebnih predmetov.

Vozovi z bogato opremo od najenostavnejših do najbolj luksurijoznih. — Krasna izbira vencev iz umetnega cvetja, biserov in porcelane. — Zaloga pravovršnih sveč lastnega izdelka s prodajo na drobno in na debelo. Vsi pogrebni predmeti so stalno na izbero. — Stalne, cene brez konkurence, postrežba točna, splošno pohvalna. — Nočna naročila se sprejemajo v zalogi, ul. Tesa št. 31. — Telefon. 14-02.

Senzacionalna prodaja

za velikonocne praznike.

Obleke za gospode	od K	8.—	naprej
" " dečke	" "	6.—	"
" " otroke	" "	2.—	"
Površniki ali raglani za gospode	" "	12.—	"
" " modre bootsjopice za dečke	" "	6.—	"
Klobuki ali čepice za gospode in dečke	" "	1.—	"
Dežni plašči za gospode in dame	" "	10.—	"
Kostumi ali dolgi raglani za dame	" "	10.—	"
Krila ali bluže iz blaga za dame	" "	3.—	"

Velika izbira pariških in berlinskih modelov.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana Mestni trg št. 5.

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

Trst, Piazza della Borsa 10

Centrala v Ljubljani — Podružnica v Gorici, Celovcu, Sarajevu, Splitu in Celju.

Delniška glavnica K. 8.000.000.

Rezervni zaklad K. 800.000.

obavljajo najkulantneje vse bankovne in menjalne posle ter kupuje in prodaja pod

jako povoljnimi pogoji

devize in vse vrste denarja. — — — Vloge na knjižice

obrestuje za sedaj s čistimi $4\frac{1}{2}\%$

Prodaja srečke na majhne mesečne obroke.

FRANC & KRANZ - TRST (prej Schnabl & C. Succ.)

Ravnateljstvo: Via N. Macchiavelli 32; skladišča: Via Rossini 18. in c. kr. skladišče v prosti luki, hangar 26.

Najizvrstnejši in priznani Tangyes-motorji na benzin, plin, nafto itd. od 1-500 in več konjskih sil. Motorji na prevoznih vozovih. Parni stroji in lokomobili. Motorni čolni.

Strokovnjaki v izdelovanju: Nameščenj tovarn za proizvodnjo olja.

Mlini najnovejše vrste in konstrukcije za proizvodnjo moke. Ureditve tovarn za proizvodnjo ledu.

Stroji za proizvodnjo cementa, ureditev in stroji za elektrarne.

„Anduro“, najboljša in najtrpežnejša sredstva za pokrivanje hiš, poslopij itd.

Pokrovi iz dekor. stekla.

Vekoslav Plesničar

TRST ulica Giulia 29 TRST

Trgovina z vsakovrstnim jestvinskim blagom, razpošilja blago v mestu franko na dom in na deželo po dogovoru.

Postrežba točna in solidna. - Konkurenčne cene

Električne žepne svetiljke

po K. 1.50 in več, kakor tudi vse pritiskalne tičice se elektricitete, znanstveni in praktično uporabni aparati, Lupronove pile — slavnoznane za električno luč — ki se lahko porabijo v vsaki hiši in v vsaki družini v spalnicah, kletih, temnih hodnikih itd.

Vse to je sl. občinstvu na razpolago v dobro opremljeni trgovini Anton Scacoz — Trst, Corso 26 — telefon št. 2496.

Tomaž Zadnik

trgovec in mesar

ima na razpolago v svoji mesnici na trgu S. Giovanni št. 6 v Trstu goveje, telečje in jančje meso prve vrste, po najnižjih cenah. — Priporoča se slav. občinstvu za obilno vdeležbo.

Priporoča se

FRAN KUKANJA

čevljar

Via Pierluigi da Palestrina 3. prtl.

Obuvala vseh vrst za moške, ženske in otroke po nizki ceni.

Špecialiteta: Obuvala za bolne noge.

Popravila.

Restavracija „AURORA“

Via G. Carducci 18.

Na povratku iz umetniške turnee po Italiji, v zadnjem času tri mesece v gledališču Apollo v Rimu

prvi ciganski srbsko-ogrski zbor

3 gospodje **HUNGARIA** 5 dam

pod vodstvom ravnatelja Štefana Krema.

Proizvajajo se z narodnimi godali najlepše godbene in pevske točke.

Narodni ples „CZARDAS“ v kostumih.

Vsaki večer koncert od 7—12 ure ponoči. — Vstop prost.

Toči se izvrstno pivo Goess, od danes naprej bavarsko pivo Book,

Goessalvator.

Za obilni obisk se priporoča prav toplo

G. Domines, restavrater.

Osrednja Banka českých hranic Piazza Ponterosso 2

Podružnica v Trstu

Obrestuje vloge:

$4\frac{1}{4}\%$ $4\frac{1}{2}\%$ $4\frac{3}{4}\%$ $4\frac{5}{8}\%$

povračno obrestovanje

na knjižice na računu in fixne uloge premijne vloge

Vse bančne transakcije.

Uradne ure od 9-12, 2-5.

Očali

najboljše vrste, bogata zaloga, od 70 vinarjev naprej. — Čudeži!

„Helvetia“, ul. Barriera 19
Gramofoni in plošče.

Velika zaloga plošč s slovanskimi komadi od K 2 naprej.

Ponte della Fabbra 2. Via Poste nuove 5.

Prepričajte se obiščete velike zaloge

MARIA SALARINI

Ponte della Fabbra (vogal via Torrente - Filialka „Alla città di Londra“)

Bogata izbira,

obleke za moške in dečke, kostumi za otroke, močni jopiči, Paltò, Raglani in kožuhi. Vestalje za delo in na domu. Delavske mondure, tirolski loden, pravi angleški impermeabili

Sukna domača in tuja.

Izvršujejo se naročila po meri in po najnovejših modernih modah elegantno in natančno

Cene brez konkurence.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

$4\frac{1}{2}\%$

v Ljubljani

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

Popolnoma varno naložen denar.

brez vsakršnega odbitka.

Rezervni zaklad: K 70.000.

Nova knjiga! Arcibašev:

Slike iz revolucije.

V tej knjigi je zbranih več povesti znamenitega ruskega pisatelja, ki so veren odmev velikega boja proti carskemu absolutizmu in za svobodo. Povesti so pisane z markantnimi potezami in jih bo vsakdo bral z zanimanjem.

Izvod stane K 1.60, po pošti 20 vin. več. Naroča se pri založniku **Stefanu Klavsu** — Ljubljana, Križevniška ulica 5. in pri vseh knjigarnah na Slovenskem. Denar je poslati naprej. Tudi znamke.